

Vijfde zondag van Pasen – Ben Frie SJ

Het hoge woord van deze viering is 'liefde'. Het gebod om de liefde te koesteren en te beoefenen. Het was niet nieuw, dat stond allang in het Oude Testament op diverse plaatsen. Ook de drieslag van de liefde: God, de naaste en jezelf – het was gemeengoed. Wat voegt Jezus dan toe als Hij zegt: een nieuw gebod geef ik u? Wel, de maat van de liefde was nog niet zo uitdrukkelijk gegeven, maar nu wel: *tot het uiterste*. Op het moment waarop Jezus zijn gebod geeft, is Judas juist vertrokken tijdens het laatste avondmaal. Juist op dat moment zegt Hij aan zijn leerlingen: mijn gebod is, dat je elkaar liefhebt. Een dag later wordt het verraad van Judas Hem noodlottig en wordt het gebod van de liefde te grabbel gegooid. Ziedaar de maat van Gods liefde: de maat van de mens Jezus, die alles geeft wat Hij heeft. Ontmoedigend bijna, want op dat niveau zullen wij nooit komen. Wat Hij doet, kunnen wij niet. En nu moeten wij liefhebben zoals Hij ons heeft liefgehad. Waarom toch die stress-opdracht en de melding dat het beste nog niet goed genoeg is? Hoe kunnen we dat waarmaken, hoe kunnen we daaraan tippen?

Ik lees in de Handelingen van de apostelen dat leerlingen worden aangespoord in het geloof te volharden en *door vele kwellingen* het Rijk Gods moeten binnengaan. Wat is dat toch voor geloof dat wij belijden? Zijn kwellingen nodig, zijn ze een weg naar God? Gelukkig heeft Johannes aan zijn boek *Apokalyps* of Openbaring de apotheose toegevoegd dat God de tranen van aller ogen zal afwissen en de dood niet meer zal zijn. Nee, zegt het visioen, als wij geloven zit het kwaad niet meer onder onze huid of in onze ogen, onze harten en zielen – het wordt overwonnen. 'Zie, ik maak alles nieuw': het oude, het kwade, alles waar je over kunt vechten is voorbij. Het is een machtige stem die roept: Gods woning onder de mensen, Hij zal bij hen wonen! God is hier en wij huiveren...

Dat is het mirakel waar wij getuige van mogen zijn: God toont dus zijn werkelijkheid in ons midden. Hij neemt menselijke gestalte aan, heeft weliswaar deel aan de kwellingen van het mensengeslacht maar maakt ze ook transparant. Hoe Jezus ook wordt voorgesteld: het klopt pas als we ook zijn wonden zien, zijn lijden, de beproeving die mensen Hem aandeden omdat ze wilden zien wie de sterkste is. God wordt getest: ik of jij, God of mens, leven of dood, kwade geest of de goedheid zelve. En dan toont de kwetsbare Jezus, dodelijk gewond, dat God zich niet neerlegt bij de menselijke zwakheid en onvolkomenheid, bij het menselijke wantrouwen. Hij is sterker dan de menselijke maat, ja, sterker dan de dood. God staat erboven. Grootse taal, maar wat betekent het toch allemaal?

Wij zijn verlost, zeggen we. We geloven het nauwelijks, maar wij wagen het erop de woorden van Jezus voor ons waar te laten zijn. Wij willen onze innerlijke vrijheid niet verloochenen, we laten angsten en onzekerheden niet de overhand krijgen in onze levens. Wij laten ons bevrijden, geven ons over aan de enige redding: onze God, onze diepgang, onze ziel, intiemer dan alle intimiteiten. Daarbinnen, binnen in het intiemste wat wij hebben is God waarachtig, sterk, overtuigend. Een fundament. God is onweerlegbaar de oorsprong van onze zielen, de ontwerper van onze levens, niet ten kwade, niet voor kwellingen, maar voor vrijheid die alleen kan bestaan als we onze beperkingen zien, ons onvermogen, onze achterdocht en alles wat ons afbreekt in plaats van dat het ons opbouwt. Wie God zo durft toelaten, kan geleidelijk de waarheid proeven van dat woord 'verlossing'.

Een nieuw gebod geef ik u, ik voeg het toe aan wat al bestaat: gij moet elkaar liefhebben. Dat is nooit een vanzelfsprekendheid. Je moet er werk van maken. Jezus vervolgt: zoals Ik u heb liefgehad, zo moet ook gij elkaar liefhebben. 'Zoals Ik u heb liefgehad' – een

indrukwekkend voorbeeld, maar bijna onhaalbaar. Toch, zo moet ook gij elkaar liefhebben: hoe dat bevrijdend kan zijn, dat weten allen die zover kwamen dat zij een naaste zeiden: ik hou van jou. Ik weet nu wat liefde kan zijn, ik ervaar liefde en voel me bevrijd van alles wat ongelukkig maakt, eenzaam, zinloos. Ik volg het nieuwe gebod van Jezus – met jou.

Wij weten Jezus in onze nabijheid, die ons met mateloze liefde laat delen in zijn heerlijkheid, en dat is de door de liefde overwonnen dood. Dat is de smaak van het goddelijk leven: liefde die de dood overtreft. Laat het nieuwe leven dat Hij toont dan in je toe, laat het je verontrusten, onzeker maken, in verwarring brengen – maar laat het vooral ruimte scheppen voor die liefde die elke voorstelling overstijgt. Laat je hart spreken. De Schepper komt je immers tegemoet in zijn Zoon, juist in je kwellingen, en lost ze op, maakt ze transparant. En als je dat toelaat, voel je hoe Hij liefheeft. Ieder van ons. En voel je dat je er zelf toe in staat raakt.

Paulus en Barnabas spreken van de Geest die in hen vaardig wordt. Het moet een sterk gevoel geweest zijn, een gewaarwording dat er iets in je gebeurt dat groter is dan jij. Ze hebben de kracht van de Geest zich laten uitwerken en kwamen tot een bijna bovenmenselijke intensiteit van relaties, die ze alleen konden verklaren als rechtstreeks van God afkomstig. Zie toch, zeiden de mensen over hen, hoe zij elkaar liefhebben. Zouden ze dat nou ook van ons zeggen?